

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

§. 2. De Matrimonio ut est Contractus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

§. Secundus.

D E

Matrimonio, ut est Contractus.

Quæres primò. Unde origo nominis Matrimonium?

R. Dicitur matrimonium quasi matris munium, id est: Officium, potius à Matre, quàm à Patre, qui est Author generationis. *Gloss. in princip. causa. 27. q. 1.* Quia enim puer ante partum onerosus, dolorosus in partu, & post partum laboriosus Matri esse noscitur, ex hoc legitima conjunctio maris & fœminæ magis matrimonium quàm patrimonium nuncupatur. *cap. ex literis. 2. de Convers. infidel.*

Quæres secundò. Quæ definitio matrimonii?

R. Nuptiæ sive matrimonium est maris & fœminæ conjunctio individuum vitæ consuetudinem retinens. *Cap. illud. 11. de præsumpt.* Quamvis autem hæc omnia in perfecto matrimonio requirantur, consensus videlicet interior, pactio exterior verbis expressa, obligatio & vinculum, quod ex tali pactioe efficitur, & conjugum copulatio, quæ matrimonium consummatur, nihil tamen vim & rationem matrimonii habet, quam obligatio & nexus, qui conjunctionis nomine significatur. *Catechism. Rom. p. 2. cap. 8. q. 3.*

Quæres tertio. Qualis ad matrimonium consensus requiritur?

R. D. Schnorrenberg *Instit. J. Cas.*

R. Debet esse imò verus. *Arg. cap. tua nos. 26. de Sponsal.* Ubi de fictè contrahente, ut obtineret copulam, ita dicitur: Si ille eam non proposuit ducere, nec unquam consensit in prædictam personam, non debet ex illo facto conjugium judicari: cum in eo nec substantia contractûs conjugalîs, nec forma contrahendi conjugium valeat inveniri.

2dò. *Legitimus.* Matrimonium enim in veritate contrahitur per legitimum viri & mulieris consensum. *cap. tua. 25. de Sponsal.*

3tò. *Liber.* Cum enim locum non habeat consensus, ubi metus vel coactio intercedit, necesse est, ut ubi assensus cujusque requiritur, coactionis materia repellatur. Matrimonium autem solo consensu contrahitur, & ubi de ipso quæritur, plena debet securitate ille gaudere, cujus est animus indagandus, ne per timorem dicat sibi placere, quod odit, & sequatur exitus, qui de invitis solet nuptiis provenire. *cap. cum locum. 14. de Sponsal.*

4tò. *Exteriùs verbis expressus.* Necessaria sunt quantum ad Ecclesiam verba consensum exprimentia de præsentî, nam surdi & muti possunt contrahere matrimonium per consensum mutuum

C c c

sine

sine verbis, *cit. cap. tua.* Cum quod verbis non possunt, signis valeant declarare. *Cap. cum apud. 23. de Sponsal.*

Quæres quintò. An contrahentes matrimonium in copulam consentiant?

R. Consentiant implicitè; quia consensus cohabitandi, & individuum vitæ consuetudinem retinendi interveniens eos conjuges facit: individua verò vitæ consuetudo est talem se in omnibus exhibere viro, qualis ipsa sibi est, & e converso. Ad individuum itaque consuetudinem pertinet, absque legitimo consensu viri & orationi aliquando non posse vacare, nec continentiam profiteri. *Can. beata. 3. caus. 27. q. 2.*

Quæres quintò. Qualiter inter B. Virginem & S. Josephum verum matrimonium esse potuerit?

R. Cum S. Augustino in *cit. Can. beata.* Beata Virgo proposuit se servaturam votum castitatis in corde, sed ipsum votum Virginitatis non expressit ore. Subjectit se divinæ dispositioni, dum proposuit se perseveraturam Virginem, nisi DEUS aliter ei revelaret. Committens ergo Virginitatem suam divinæ dispositioni, consentit in carnalem copulam, non illam appetendo, sed divinæ inspirationi in utroque obediendo. Hæc S. Pater.

Quæres sextò. An consensus in matrimonio conditionatus esse possit?

R. Matrimonium sub conditione contrahi potest, non tamen tenet, nisi conditio extiterit, vel per contrarium factum à conditione recessum fuerit. *Arg. cap. super eo. 5. de condit. appositis.* Si conditiones contra substantiam con-

jugii inferantur, puta si alter dicat alteri: Contraho tecum, si generationem prolis evites, vel donec inveniam aliam honoribus & facultatibus digniorem, aut si pro quæstu adulterandam te tradas, matrimonialis contractus quantumcunque favorabilis caret effectu. Licet aliæ conditiones appositæ in matrimonio, si turpes aut impossibiles fuerint, debeant propter favorem ejus pro non adjectis haberi. *Cap. fin. de condit. apposit.*

Quæres septimò. Quando matrimonium institutum?

R. Cum Gratiano §. *his ita caus. 32. q. 2.* Prima institutio conjugii in Paradiso facta est, ut esset Immaculatus chorus & honorabiles nuptiæ, ex quibus sine ardore conciperent, & sine dolore parerent. Secunda propter illicitum motum eliminandum extra Paradisum facta est, ut infirmitas prona in ruinam turpitudinis honestate exciperetur conjugii. Matrimonium igitur naturæ humanæ coævum in triplici naturæ statu triplicem statum habuit: in statu innocentiae institutum fuit in officium naturæ, in statu legis naturæ & Mosaicæ fuit remedium concupiscentiæ: in statu legis gratiæ ad statum Sacramenti fuit elevatum, & in tribus ab authore gratiæ reformatum: in uxorum pluralitate, in libello repudii, & in prælatione statûs matrimonialis ad statum virginalem.

Quæres octavò. An matrimonium sit indissolubile?

R. Matrimonii perpetuum indissolubilemque nexum primus humani generis

neris parens divini Spiritus instinctu pronuntiavit, cum dixit: Hoc nunc os ex ossibus meis, & caro de carne mea, quamobrem relinquet homo Patrem suum & Matrem & adhærebit uxori suæ, & erunt duo in carne una. *Trident. Sess. 24. de Matrim.* Ita ut matrimonii vinculum ab ipso Ecclesiæ capite rerum omnium conditore ipsum in Paradiso & in statu innocentie instituyente unionem & indissolubilitatem acceperit. *cap. unic. de Voto. in 6.*

Quæres nono. In quibus casibus matrimonium dissolvitur?

R. Præter casum mortis sunt sequentes: 1mo Matrimonium non consummatum per professionem Religiosam dissolvitur. *Trident. Sess. 24. de Matrim. Can. 6. Si quis dixerit matrimonium ratum non consummatum per solemnem religionis professionem alterius conjugis non dirimi, anathema sit.* Sanè quod Dominus in Evangelio dicit, non licere viro, nisi ob causam fornicationis uxorem suam dimittere, intelligendum est secundum interpretationem Sacri eloquii de his, quorum matrimonium carnali copulâ consummatum. *Cap. ex publico. 7. de Convers. conjug. Ubi Gloss. verb. consummatum.* infert, quod Papa per dispensationem matrimonium non consummatum dissolvere possit, quod tenent omnes Canonistæ, & plures Theologi.

2do. Matrimonium consummatum dissolvitur, si alter infidelium conjugum ad fidem Catholicam convertatur, & alter vel nullo modo, vel non sine blasphemia divini nominis, vel ut cum

ad peccatum pertrahat, ei cohabitare voluerit. Tunc qui relinquitur, ad secunda, si voluerit, vota transire potest. Et in hoc casu intelligimus, quod ait Apostolus: si infidelis discedit discedat. Frater enim vel Soror non est servituti in hujusmodi subjectus. Et canonem etiam, in quo dicitur: Contumelia Creatoris solvit jus matrimonii circa eum, qui relinquitur. *Cap. quando. 7. de divort.*

3ro. Matrimonium quoad thorum & cohabitationem perpetuò dissolvitur præcipuè in duobus casibus, de quibus. *Gloss. in Can. Agathosa. 21. caus. 27. quest. 9. 2.* Duæ sunt causæ, ex quibus post carnalem copulam vir potest separari ab uxore quantum ad reddendum debitum & cohabitationem: scilicet fornicationem (attamen post separationem factam ab Ecclesia, & non ante. *Can. seculares. 1. caus. 33. q. 2. can. multorum. 20. caus. 27. q. 2.*) Et vorum conversionis: tunc autem exigitur, ut illa consentiat, & similiter convertatur, & profiteatur, si est juvenis; si est vetula, saltem profiteatur perpetuam continentiam. *Cap. cum sis præditus. 4. de convers. conjug.*

Quæres decimo. An matrimonium unius cum una necessariò esse debeat?

R. Hoc vinculo duos tantummodo copulari & conjungi Christus Dominus apertius docuit, cum postrema illa verba tanquam à DEO prolata referens dixit: *Itaque jam non sunt duo, sed una caro. Trident. sess. 24. de Matrim.* Non dixit tres vel plures, sed duo: non dixit, adhærebit uxoribus, sed uxori. Et ab initio una costa in unam fœminam

est conversa. Sanè veridica hæc sententia probatur etiam testimonio veritatis testantis in Evangelio : Quicumque dimiserit uxorem suam ob fornicationem, & aliam duxerit, mœchatur. Si ergo uxore dimissâ duci alia de jure non potest, fortius & ipsâ retentâ. Per quod evidenter apparet pluralitatem in utroque sexu, cum non ad imparia judicentur, circa matrimonium reprobendam. *Cap. gaudemus. §. de divort.*

Quæres undecimò. An in pluralitate aliquando dispensatum?

R. Nulli unquam licuit insimul plures uxores habere, nisi cui fuit divinâ revelatione concessum, quæ mos quandoquæ interdum etiam fas censetur : per quam sicut Jacob à mendacio, Israëlita à furto, & Samson ab homicidio, sic & Patriarchæ & alii viri justi, qui plures leguntur simul habuisse uxores, ab adulterio excusantur. *Cit. cap. gaudemus.*

Quæres duodecimò. Quot sunt bona matrimonii?

R. Tria : proles, fides, Sacramentum. *Can. omne. 10. caus. 27. q. 2. Proles* non solum procreanda, sed etiam educanda, & ad pietatem instituenda. *Catechism. Roman. p. 2. cap. 8. q. 21. fides.* Quia vir uxori, & e converso debet mutuam servitutem & castitatem. *Gloss. in Can. conjuges. 6. caus. 27. q. 2. Sacramentum,* sive inseparabilis animorum conjunctio. Omne hoc triplex bonum nuptiarum impletum esse in matrimonio B. Virginis cum S. Josepho credimus, dum *Prolem* cognoscimus ipsum Dominum JESUM : *Fidem* quia nullum adulterium ; *Sacramentum*, quia nullum divortium. Solum ibi nuptiarum concubitus non fuit, quia in carne peccati fieri non poterat sine illa pudenda carnis concupiscentia, quæ accidit ex peccato,

sine qua concipi voluit, qui futurus erat sine peccato.

